

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 38Ps/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121207884
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Vondrová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2121207884.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Miroslavou Vondrovou v konaní o spôsobilosti na právne úkony S.. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom I. U. XXXX/XX, Y., zastúpenej procesným opatrovníkom Mesto Trnava, so sídlom Hlavná 1, Trnava, IČO: 00 313 114, zastúpenej JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom, so sídlom Hlavná 25, Trnava, o návrhu navrhovateľky S.. S. A., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom A. O.H. XXXX/XX, Y., zastúpenej JUDr. Lenkou Gajarskou, advokátkou, so sídlom Horné bašty 8943/25, Trnava, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava, za účasti F.. M. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ulica A. O. XXXX/XX, Y., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje S.. A. Q., nar. XX.XX.XXXX v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá:

- samostatne konať a vystupovať pred štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami vrátane preberania poštových zásielok,
- disponovať s finančnou čiastkou nad 40 eur mesačne,
- uzatvárať majetkovo-právne a záväzkové zmluvy,
- nakladať so svojim hnutelným a nehnuteľným majetkom,
- rozhodovať o svojom zdravotnom stave, o liečbe a poskytovaní zdravotnej starostlivosti, sociálnej detencii.

II. Súd ustanovuje F.. M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ulica A. O. XXXX/XX, Y., za opatrovníka S.. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola jeho spôsobilosť obmedzená.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Trovy dôkazov platí štát.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 22.12.2021 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony jej matky. Návrh odôvodnila tým, že jej matke bola diagnostikovaná psychická porucha, tzv. bludová porucha, ktorá sa prejavuje paranoidnými bludmi. Tieto sa týkajú buď navrhovateľky (t.j. že ju chce pripraviť o majetok) alebo návštev cudzej osoby v jej byte (t.j. že do jej bytu chodí príbuzný jej exmanžela, že po ňom nachádza stopy jeho odtlačkov prstov na hrncoch, rozsypaný biely prášok po byte, zničený nábytok, špinavé oblečenie a pod.) a prejavujú sa optickými halucináciami v domácom prostredí. Bola jej odporúčaná psychiatrická liečba, avšak túto odmietla. Navrhovateľka bola tiež informovaná, že jej matka od roku 2013 podávala na políciu alebo na okresnú prokuratúru trestné oznámenia a iné svoje podania, v ktorých sa uvádza, že neznámy

páchateľ chodí v jej neprítomnosti do jej bytu a znečisťuje ho tým, že sype vši, svraby a hnidy spolu s inými chrobákmi a špinou na nábytok. Vlamanie má vykonávať bez poškodenia vchodových dverí a zámkov. Jej matka pre podozrenie z nákazy svrabom navštívila aj kožnú lekárku, ktorá už začiatkom roka 2014 informovala matkinho obvodného lekára, že v nej badá fóbiu a paranoidné predstavy a že ju odporúča odoslať na psychiatrické vyšetrenie. Napriek tomu, že v rámci bežného života funguje jej matka relatívne samostatne, nie je podľa jej názoru schopná vstupovať do zmluvných záväzkov presahujúcich bežné veci a posúdiť ich následky a tiež nie je schopná hospodáriť s peniazmi tak, aby si zabezpečila všetky svoje potreby. Vzhľadom na to, že všetky záležitosti týkajúce sa matky navrhovateľky vybavuje a obstaráva výlučne navrhovateľka, pričom navrhovateľka je jedinou jej dcérou, navrhuje, aby bola ustanovená za jej opatrovníka. Navrhovateľka je plne spôsobilá chrániť jej práva a oprávnené záujmy a s ustanovením za opatrovníka súhlasí. K návrhu pripojila čestné vyhlásenie p. F. U. zo dňa 17.12.2021, rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 37C/39/2014-86 zo dňa 05.11.2014, rozsudok Krajského údu v Trnava č.k. 37C/39/2014-125 zo dňa 21.10.2015, list adresovaný Okresnej prokuratúre v Trnave zo dňa 27.05.2013, Zápisnica o výsluchu svedka, poškodeného ČVS: ORP-1652/01-TT-TT-2013Šin zo dňa 27.04.2013, uznesenie okresného riaditeľstva PZ v Trnave ČVS: ORP-1652/01-TT-TT-2013Šin zo dňa 02.08.2013, uznesenie okresného riaditeľstva PZ v Trnave ČVS: ORP-791/01-TT-TT-2014Sb zo dňa 01.07.2014, potvrdenie Obvodného oddelenia PZ v Trnave DU-2050/2014-P zo dňa 11.07.2014, žiadosť o spoluprácu zo dňa 25.11.2014, žiadosť o spoluprácu - odpoveď ORPZ-TT-OPP3-172/2014 zo dňa 26.11.2014, potvrdenie Obvodného oddelenia PZ Trnava DU-4155/00-TT-2015 zo dňa 28.12.2014, potvrdenie Obvodného oddelenia PZ Trnava DU-2050/2016-ORPZ-TT-OPP3 zo dňa 01.07.2016, záznam - dodatok o podaní oznámenia ORPZ-TT-OPP3-/2016-P DÚ 2050/2016 zo dňa 27.07.2016, doplnenie skutkového stavu k hláseniu DU:2050/2016, DU: 4/2016, DU: 4/55/00-TT-2015 zo dňa 29.03.2017, lekársky nález MUDr. Dariny Péčiovej zo dňa 24.03.2014, žiadosť o vykonanie kontroly zo dňa 19.11.2014, odpoveď RÚVZ v Trnave na žiadosť o vykonanie kontroly zo dňa 25.11.2014, životopis dlžníka, aktuálna životná situácia a zoznam spriaznených osôb zo dňa 06.07.2021, uznesenie o vyhlásení konkurzu sp.zn. 36Odk/294/2021 zo dňa 30.09.2021.

2. V konaní bol pribratý znalec MUDr. Mário Straka, ktorý vypracoval znalecký posudok č. 79/2022. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 38Ps/7/2021 - 193 z 13.10.2022 súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony v rozsahu samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami, vrátane preberania poštových zásielok a udelenia splnomocnenia, disponovania s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi sumu jej starobného dôchodku, uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutelným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere. Zároveň ustanovil navrhovateľku za opatrovníka pre S.. A. Q. na zastupovanie pri právnych úkonoch, v ktorých bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony. Na základe podaného odvolania S.. A. Q. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 23CoP/26/2023-234 z 19.5.2023 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie a ďalšie konanie zistiť, že znalecký posudok č. 79/2022 neobsahuje všetky formálne náležitosti, a to najmä znaleckú doložku, preto ho nemožno považovať za dôkazný prostriedok - znalecký posudok, ale iba ako dôkaz - listinu, čo znamená rozdiel pri hodnotení dôkazu. Zároveň uviedol, že súd prvej inštancie dôsledne neposudzoval relevantné okolnosti pre ustanovenie opatrovníčky z hľadiska jej predpokladov.

3. Po vrátení veci súdu prvej inštancie súd uznesením č.k. 39Ps/7/2021-260 v spojení s opravným uznesením č.k. 38Ps/7/2021-304 súd v konaní ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Moniku Gregorovú, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 23/2024 z 10.6.2024.

4. Súd vo veci pojednával dňa 24.2.2022, dňa 26.4.2022, dňa 13.10.2022, kedy vec prvýkrát rozhodol; po zrušujúcom rozhodnutí pojednával 24.7.2024 a 4.9.2024, kedy vec znova rozhodol, vypočul navrhovateľku, osobu o spôsobilosti na právne úkony sa koná, znalkyňu MUDr. Moniku Gregorovú, svedka K. S., oboznámil sa s písomným vyjadrením procesného opatrovníka, listinami doloženými k návrhu, s listinnými dôkazmi zo spisu, a to znaleckým posudkom č. 79/2022, znaleckým posudkom č. 23/2024, lekárskou správou psychiatra MUDr. Ivana Karbulu zo dňa 09.12.2016, lustráciou S.. A. Q., sponzorskou zmluvou č. 375/2024 z 17.6.2023 medzi navrhovateľkou a mestom Trnava, výpisom telefónnych čísel osoby, o spôsobilosti na právne úkony sa koná, gratulačnou sms správou k

narodeninám matke od navrhovateľky, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

5. Z obsahu znaleckého posudku MUDr. Gregorovej č. 23/2024 vyplynulo, že u A. Q. je prítomná duševná choroba - bludová porucha. Nie je možné s istotou určiť začiatok poruchy, v konziliárnom vyšetrení zo dňa 9.12.2016 je okrem iného uvedený hetero-anamnestický, od jej dcéry, že to trvá min. 6 tokov, na základe, ktorého môžeme určiť začiatok poruchy, niekedy v r. 2010 resp. aj skôr. Samotná vyšetovaná udáva, že tieto veci sa jej dejú 17 rokov, a narušený vzťah z dcérou má, ako tvrdí, od r. 2006. Bludová porucha ovplyvňuje konanie, správanie sa v rodine, a v spoločnosti zásadným spôsobom. Menovaná má narušený úsudok a logické myslenie, nevie si domyslieť dôsledky svojho správania, nemá vôbec náhľad na svoju chorobu. Pod vplyvom choroby koná chorobne, koná pod vplyvom bludov. Posudzovaná je v dôsledku duševnej poruchy neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a nie je v plnej miere schopná ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky. Vzhľadom na zistený zdravotný stav je nutné obmedziť ju na spôsobilosť na právne úkony. Nie je schopná chápať význam základných právnych úkonov, nie je schopná sa zastupovať voči tretím osobám a spravovať svoj majetok, nie je schopná disponovať s majetkovými hodnotami a finančnou hotovosťou nad 40 eur, nie je schopná vstupovať do akýchkoľvek zmluvných záväzkov. Nie je spôsobilá vystupovať a konať pred správnymi a štátnymi orgánmi, finančnými inštitúciami, bankami, preberať listové zásielky. Nie je schopná podávať rôzne adekvátne a zmysluplné podania orgánom polície, mestskej polície, súdom, prokuratúre, regionálnym zdravotným úradom, ombudsmanom a pod. Nie je schopná samostatne rozhodovať o spôsobe a rozsahu zdravotnej starostlivosti a nie je schopná rozhodovať o svojom umiestnení v zariadeniach sociálnej starostlivosti ani o pobyte v nemocničných zariadeniach. Menovaná môže hospodáriť s finančnou hotovosťou vo výške 40 eur mesačne. Nie je možné v budúcnosti očakávať, že stav vyšetrovanej sa v budúcnosti zlepší. Vo väčšine prípadov napriek psychofarmakoterapii pretrvávajú bludy, len majú menší emočný náboj a pacient s touto poruchou je menej rušivý pre okolie. Takýto stav nazývame sociálnou úzdravou. Z výsluchu znalkyne na pojednávaní vyplynulo, že na zodpovedné s spoľahlivé postulovanie záverov nie sú potrebné žiadne ďalšie vyšetrovacie metódy napr. psychologické vyšetrenie za účelom potvrdenia psychotizmu vyšetrenia intelektových funkcií, pamäti a ďalšie. Klinická symptomatológia, priebeh a dynamika, poruchy u vyšetrovanej je učebnicová. Znalkyňa konštatovala, že u vyšetrovanej prítomná duševná choroba, konkrétne bludová porucha, jednoznačne odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Že liečba je potrebná, aj keď lieky chorobu neliečia, len utlmujú emočný náboj bludov, kedy je pacient menej rušivý pre okolie. V prípade neliečenia ostáva stacionárny priebeh, alebo sa môže zhoršovať. V rámci bludov má vyšetovaná zahrnutú aj svoju dcéru a predpokladá, že jej táto škodí, blíži. V pravom zmysle slova, napr. fyzickým útokom, nie vyšetovaná nebezpečná aj vzhľadom k jej veku. Skôr v zmysle podávaní neadekvátnych podaní na rôzne inštitúcie, kde sa domáha svojich práv. Pri podávaní antipsychotík by mohlo nastať zlepšenie v zmysle oslabenia emočného náboja. Vyliečenie je málo pravdepodobné. Úplne adekvátne fungovanie v spoločnosti znalkyňa nepredpokladá, ani pri adekvátnej liečbe. K navrhutej sume 40 euro znalkyňa uviedla, že predpokladá, že bude mať ustanoveného opatrovníka, teda bude mať zabezpečené všetky potreby. Svojím dôchodkom nemôže nakladať preto, lebo je tam riziko neuváženeho konania. Obmedzenie by bolo na jej ochranu. Bludy môžu mať aj reálny charakter, okolie im môže veriť. Táto porucha je v tom záľudná, že tým, že bludy zvyčajne majú reálny charakter, dlho unikajú diagnostike. Súдне konanie treba hodnotiť v širších súvislostiach. Je riziko, že ustanovenie dcéry za hmotnoprávnu opatrovníčku by mohlo zhoršiť zdravotný stav vyšetrovanej. Riziko zhoršenia zdravotného stavu by mohlo byť aj pri ustanovení iného opatrovníka, ktorého by tiež zahrnula do bludného systému. Pri ustanovení inej osoby za opatrovníka ako navrhovateľky, osoby mimo bludného systému, by mohlo hypoteticky nižšie riziko.

6. Navrhovateľka vzhľadom na zistenú duševnú poruchu navrhla obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v rozsahu určenom znaleckým posudkom MUDr. Gregorovej. Poukazovala na to, že už bolo podaných viacero znaleckých posudkov potvrdzujúcich diagnózu, a že navrhovateľka je zahrnutá v bludovom svete S.. Q.. Prvé problémy nastali v roku 2007-2008, kedy S.. Q. obvinila svoju dcéru, že ju chce otráviť jedovatou rastlinou. Pri konštatovaní choroby lekármi S.. Q. reagovala popierajúco a obviňujúco. Neboli preukázané, žiadne úkony zo strany navrhovateľky, ktoré by presahovali rámec dobrých vzťahov. Súдне konania medzi nimi prebehli na podnet S.. Q.. Uviedla, že vzťahy medzi navrhovateľkou a S.. Q. nie sú dobré, ale to je v ich rodine možné považovať za štandard v rodine daný historickým základom, čo uviedol aj odvolací súd v rámci iného súdneho konania. Hoci nie sú v pravidelnom kontakte, a matka ju považuje za nepriateľa, keď matka potrebovala, obrátila sa na navrhovateľku, ktorá jej pomohla. Matke k 85.tým narodeninám poslala 2 sms gratulácie, na ktoré nereagovala, pretože si zmenila číslo, čo navrhovateľka zistila až po tom, ako požiadala navrhovateľkinu

dcéru o zaplataenie nedoplatku na dani z nehnuteľnosti. Matka svoju diagnózu odmieta, nelieči sa. Trvá na tom, že navrhovateľka je najvhodnejšou osobou do funkcie opatrovníka, pretože to bola najmä ona, ktorá sa o p. Ostrú starala a negatívny postoj voči navrhovateľke vyplýva len z duševnej poruchy, ktorou S.. Q. trpí. Pokiaľ by súd dospel k záveru, že navrhovateľka to nemôže byť, navrhla ustanoviť do funkcie opatrovníka vnučku S.. Q.. K vhodnosti svojej osoby navrhovateľka poukázala na sponzorskú zmluvu s mestom Trnava svedčiacou o tom, že je pre mesto Trnava známou a dôveryhodnou osobou na základe dlhodobej spolupráce.

7. Osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná uviedla, že rešpektuje výsledky vykonaného znaleckého dokazovania aj vzhľadom na zhodné názory dvoch znalcov ohľadom existencie duševnej poruchy. Má pochybnosti o potrebe obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, resp. rozsahu tohto obmedzenia. Nebolo preukázané, že by S.. Q.Á. ani pri existencii duševnej poruchy bola nebezpečná pre seba alebo spoločnosť. S.. Q. je plne sebestačná, nepotrebuje žiadnu pomoc, právnu ani faktickú, čoho najlepším dôkazom je existujúci stav, keď žije sama a sama uspokojuje svoje potreby. Poukázal na výrazné rozdiely v odporúčaníach znalcov v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Bolo preukázané, že S.. Q. nakladá s peňažnými prostriedkami hospodárne, nemá žiadne dlhy, a svoje výdavky prispôsobuje svojim príjmom. Naopak svoje príjmy využíva primerane na výživu. V tomto smere nevznikli pochybnosti, že by to zvládala. V prípade dvoch rôznych odporúčaní v súlade so zásadou de minimis navrhuje prijať miernejšie obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. K by súd mal za to, že je potrebné obmedziť spôsobilosť na právne úkony, má za to, že z dvojice navrhovateľka a F.. E. je vhodnejšia F.. E. do funkcie opatrovníka. S ustanovením vnučky S.. Q. do funkcie opatrovníka nesúhlasila preto, že nesúhlasila ani s obmedzením spôsobilosti na právne úkony.

8. Z výsluchu osoby, ktorej spôsobilosť má byť obmedzená vyplýva, že uviedla ako sa volá, kedy sa narodila a kde býva, že poberá starobný dôchodok v akej sume, ako si zabezpečuje svoje potreby, akých lekárov navštevuje. Psychiatra nenavštevuje, na psychiatrii sa neliečila. Navrhovateľka je jej jedinou dcérou, darovala jej byt. Tá ho potom darovala vnučke. Keď už nemala žiaden majetok prestala s ňou rodina komunikovať. Na polícii podávala trestné oznámenia a bola tam často. Bolo to dôvodné, pretože bola účastníčkou dedičského konania po jej zomrelom druhovi a jeho rodina jej robila schválnosti. Keď v januári 2022 spadla a udrela sa, nemala komu zavolať, preto zavolala navrhovateľke. Prišli spolu s manželom, ošetrili ju a zavolali jej sanitku. V byte inak žije sama, je sebestačná. Vybavuje si sama aj všetky záležitosti. Vie, čo je predmetom tohto konania a nesúhlasí, aby bola obmedzená na spôsobilosť na právne úkony ani aby jej bol ustanovený opatrovník. Svoje záležitosti si chce vybavovať sama. Trvala na tom, že netrpí duševnou poruchou, vie sa o seba postarať. S dcérou majú zlý vzťah, návrh zo strany svojej dcéry považuje za nástroj pomsty. Pri výsluchu bolo súdu zrejmé, že S.. Q. bola orientovaná v čase, priestore aj ohľadne svojej osoby. O svojej vnučke F.. M. E. sa vyjadrovala pozitívne, že majú spolu dobrý vzťah. Neobťažuje ju žiadosťami o pomoc, pretože vie, že vnučka je zaneprázdnená. Z prednesu S.. Q. bolo zrejmé, že sa vracia k udalostiam z minulosti, ktoré sa jej prelínajú s prítomnosťou. Navrhovateľku považuje za svoju nepriateľku. Z bytu vo vlastníctve vnučky do sociálneho nájomného bytu sa presťahovala preto, že ju navrhovateľka vyhodila. Dala jej pár dní na vystaňovanie, pretože byt chce prenajať. Zastavila jej rekonštrukciu bytu, ktorý si S.. Q. financovala zo svojich prostriedkov. Aj v byte, v ktorom v súčasnosti S.. Q. býva, jej istý muž (vie, kto to je) jej chodí robiť špinu, osprchovať sa, najesť sa, poškodzovať a brať veci. Musí veci dávať často do čistiarne. Robí to už 16 rokov, teda to aj v predchádzajúcom byte. Na otázku, či ako to riešila, poukazovala na trestné oznámenia ešte z minulých rokov, kedy v uvedenom byte ešte nebývala. Predložila k nahliadnutiu neudelený súhlas vlastníčky bytu k napojeniu bytu na kamerový systém z 23.10.2019. Z výsluchu ďalej vyplynulo, že S.. Q. nemá problémy so susedmi, nemá dlhy, nespláca úver ani pôžičku, v súčasnosti neprebíha žiadne súdne konanie, kde by bola účastníčkou. Svoje výdavky si platí sama, prispôsobuje ich výške dôchodku. Telefónne číslo menila viackrát preto, že pri hovore počuje, že ju odpočúvajú.

9. Prokurátor na pojednávaní uviedol, že považuje za dôvodné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony S.. Q. poukazujúc na závery znaleckého posudku MUDr. Gregorovej a odporúčajúc vychádzať z neho aj čo do rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Aj vzhľadom na časový odstup je možné badať progres v chorobe.

10. Vnučka S.. A. Q. F.. M. E. na pojednávaní uviedla súhlas s jej ustanovením do funkcie opatrovníka. Býva v Trnave, so znaleckým posudkom MUDr. Gregorovej je oboznámená. Prvky bludovej poruchy u

babičky vníma v každodennom živote. Sú v kontakte vždy keď je to treba, napríklad, keď sa informovala na jej zdravotný stav, bolo potrebné uhradiť nedoplatok na dani z nehnuteľnosti, babička potrebovala novú žehličku. Nie je jej známy dôvod, prečo sa S.. Q. vysťahovala z bytu v jej vlastníctve, uisťovala ju, že tam môže ostať, nikto ju nevyháňal. Rešpektovala, že tam býva ona aj vtedy, keď sama s deťmi potrebovala bývanie. Babička sa rozhodla odsťahovať napriek tomu, že za ňu platili mesačné platby spojené s užívaním bytu. Byt ostal pol roka prázdny. Až potom, keď babička uviedla, že si vzala všetko čo potrebovala, bol istý čas prenajatý. Babičkine veci ostali zamknuté v jednej miestnosti. Keď ich S.. Q. žiadala vydať, dala jej na zváženie, kam ich chce dať, keď nový byt je stiesnený. F.. E. ovláda ruštinu, a teda sa bude vedieť dorozumieť, keby babička prestala hovoriť po slovensky. O tom, že je vhodnou osobou do funkcie opatrovníka, svedčí, že do jej starostlivosti boli zverené jej 2 maloleté deti. Bola by rada, keby sa babička nachádzala v komfortnej zóne, ktorá nebude zhoršovať jej diagnózu.

11. Procesný opatrovník v písomnom podaní navrhol obmedziť spôsobilosť na právne úkony S.. A. Q. v rozsahu vymedzenom v znaleckom posudku MUDr. Gregorovej a za opatrovníka ustanoviť jej dcéru - navrhovateľku.

12. Na návrh osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, súd vypočul ako svedka jej priateľa K. S., s ktorým sú v pravidelnom kontakte ktorý vyjadril nesúhlas s obmedzením spôsobilosti na právne úkony majúcu ju za duševne zdravú. Svedok však navrhovateľku osobne nepozná, vie o nej len z rozprávania S.. Q., nebol svedkom spoločnej komunikácie. Pomáhal S.. Q. sťahovať veci. Z jeho svedeckej výpovede neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti, nakoľko svedok prezentoval svoj názor a informácie získané od S.. Q., nie z vlastnej skúsenosti. Ďalšie návrhy S.. Q. na doplnenie dokazovania fotkami a listinami nepovažoval súd za dôvodné, keď ani jej právny zástupca nepovažoval vykonanie týchto dôkazov za potrebné.

13. Z lekárskej správy psychiatricky MUDr. Ivana Karbulu zo dňa 09.12.2016 (č.l. 62) vyplýva, že počas hospitalizácie osoby, ktorej spôsobilosť má byť obmedzená z dôvodu dopravnej nehody jej bolo indikované psychiatrické konziliárne vyšetrenie pre neadekvátne správanie (údajne si do mrazničky dávala ponožky). Zo záverov vyšetrenia je zrejmé, že jej bola diagnostikovaná porucha s bludmi, čo striktnie odmietla, následne bola paranoidná voči vyšetrujúcemu lekárovi, anoznostická neprístupná akejkoľvek konfrontácii. Odporúčaná jej bola kontrola v ambulancii psychiatra.

14. Podľa § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

15. Podľa § 10 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

16. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

17. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

18. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

19. Podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

20. Podľa § 239 Civilného mimosporového poriadku ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

21. Podľa § 240 ods. 3 veta prvá Civilného mimosporového poriadku, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná.

22. Podľa § 243 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

23. Podľa § 244 Civilného mimosporového poriadku súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

24. Podľa § 248 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

25. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

26. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

27. Podľa § 274 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

28. Podľa § 275 Civilného mimosporového poriadku súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

29. Súd vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo a aj vo vzájomných súvislostiach a dospel k záveru, že znalecký posudok nie je v rozpore s ostatnými vykonanými dôkazmi, práve naopak, všetky sa navzájom dopĺňajú. Po posúdení zisteného skutkového stavu v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku dospel súd k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre obmedzenie spôsobilosti S.. A. Q. na právne úkony. V konaní bolo nesporne preukázané, že menovaná trpí viac rokov trvalou duševnou poruchou, a to bludovou poruchou, ktorá nie je len prechodná, je trvalého charakteru, a v jej dôsledku nie je schopná robiť právne úkony, ktoré súd definoval vo výroku I. rozsudku. Bludová porucha u vyšetrovanej bola preukázaná lekárskou správou MUDr. Karbulu z 9.12.2016 (č.l. 62), znaleckým posudkom MUDr. Straku a znaleckým posudkom MUDr. Gregorovej v spojení s jej výsluchom na pojednávaní ako aj výsluchom S.. Q. na pojednávaní. Z uvedených dôvodov súd preto vo výroku I. s použitím vyššie citovaných ustanovení zákona obmedzil spôsobilosť S.. Q. na právne úkony vo vymedzenom rozsahu. Z výsluchu S.. Q. vyplynulo, že táto je k svojej duševnej poruche nekritická, neuznáva svoju psychiatrickú diagnózu ani potrebu pravidelného užívania liekov v tejto súvislosti. Súd v súlade so zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu neprihliadal na v poradí prvý znalecký posudok MUDr. Straku, nakoľko na ňom absentuje znalecká doložka, v dôsledku čoho nemá povahu dôkazného prostriedku - znaleckého posudku, ale len dôkazu - listiny, ktorý dôkaz bol prekonaný neskôr podaným znaleckým posudkom MUDr. Gregorovej. Súd ale dáva do pozornosti, že trvalá bludová porucha bola konštatovaná aj prvým znaleckým posudkom. Vzhľadom na odstup času a nepodrobovanie sa medikamentóznej liečbe je možný negatívny progres duševnej poruchy. Tu súd poukazuje výpoveď znalkyne o potrebe medikamentóznej liečby a na Komplexný manažment pacienta s trvalými poruchami s bludmi č.l. 159, z ktorého vyplýva, že pri tejto poruche je nevyhnutná dlhodobá terapia antipsychotikami s opakovaným preverovaním adherencie. Hoci S.. Q. je orientovaná vlastnou osobou, miestom a časom, je schopná zabezpečovať si potreby pre bežné fungovanie ako je strava, hygiena, domácnosť, nedokáže adekvátne zhodnotiť svoj zdravotný stav, zabezpečiť si adekvátny liečebný režim. Tiež sú ovplyvnené rozpoznávacie a ovládacie schopnosti pri právnych úkonoch, nie je schopná konať pred štátnymi orgánmi a súdmi. Ako vyplynulo z príloh k návrhu, o uvedenom svedčí, že S.. Q. v roku 2013 podávala na políciu a prokuratúru podania o tom, že neznámy páchatel' chodí do jej bytu, kde sype vši, svraby, hnidy, chrobáky, špinu., pričom vlámanie do bytu vykonáva bez poškodenia dverí a vložky zámku. Problémy s počítačom - zablokované niektoré súbory a zistila biely prášok a stopy mazaniny od bieleho roztoku na nábytku. V roku 2014 žiadala riaditeľa OOPZ TT, aby na jej náklady určil dvoch príslušníkov v civilnom oblečení, ktorí by vykonávali dozor pred jej bytom. Tiež žiadala RUVZ Trnava o kontrolu jej

bytu z dôvodu podozrenia na šírenie prenosných ochorení - svrab, vši. V roku 2015 podala oznámenie o krádeži 200 eur a dokladu o zdravotnej spôsobilosti. V roku 2016 vykonala oznámenie o schválnostiach tak, že jej neznámy páchatel' zašpinil OMV, ktoré doplnila, že neznámy páchatel' dlhodobo navštevuje jej byt, poškodzuje a odcudzuje veci, peniaze, potraviny čistiace a pracie prostriedky vrátane tekutého mydla na ruky. Súd zistil, že bludová porucha ovplyvňuje správanie S.. Q. aj pri právnych úkonoch, a to pri investíciách do nákupu kamerového systému s alarmom, výmene bezpečnostných dverí na bytu, sťahovaní sa z bytu vo vlastníctve vnučky do menšieho bytu s potrebou platenia nájomného bez zisteného objektívneho dôvodu, častou výmenou telefónnych čísel, častou návštevou čistiarne. Má vplyv aj v sociálnej interakcii (vyhlásenie S.. N. I. k udalostiam z roku 2018 č.l. 113, čestné vyhlásenie č.l. 7.) Na základe uvedeného súd vyhodnotil, že je potrebné obmedziť spôsobilosť na právne úkony v rozsahu, tak aby bolo možné zasiahnuť do rozhodovania o adekvátnej zdravotnej starostlivosti a súčasne v takom rozsahu, aby sa predišlo jej zneužitiu v majetkovej sfére. Pri rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony súd vychádzal o znaleckého posudku MUDr. Gregorovej, čo zároveň bol v súlade s odporúčaním procesného opatrovníka a prokurátora. Súd zároveň pritom prihliadol na to, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou, ale opatrením slúžiacim predovšetkým ochrane záujmov S.. Q., ktorá by mohla byť zneužitá a poškodená, a to najmä s poukazom na skutočnosť, poberá starobný dôchodok.

30. Znalčka v znaleckom posudku aj pri výsluchu na pojednávaní pripustila, že v prípade brania liekov môže dôjsť k utlmeniu emočného náboja, tzv. sociálnej úzdrave. V prípade zlepšenia zdravotného stavu môže S.. Q. alebo jej blízka osoba podať na súd návrh na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony.

31. S konaním o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovenie opatrovníka. vo výroku II. súd ustanovil menovanej za opatrovníka jej vnučku, ktorá s ustanovením do funkcie súhlasila, ktorá býva tiež v Trnave a teda nablízku S.. Q.. Z výsluchu oboch vyplynulo, že majú spolu dobrý vzťah, vnučka bola S.. Q. nápomocná v prípade potreby. Súd mal za to, že táto je vhodná na ustanovenie do tejto funkcie a bude ju vykonávať v záujme S.. Q.. Výhodou je, že ovláda materinský jazyk S.. Q.. Keďže S.. Q. sa vyjadřila pekne o svojej vnučke, súd má za to, že jej ustanovenie do funkcie opatrovníka by mohlo menej stimulovať zhoršovanie zdravotného stavu a tvorbu bludov u S.. Q.. Za vhodnú osobu ju odporučil aj prokurátor a pre prípad nevyhovenia jej návrhu aj navrhovateľka. Osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, nesúhlasila s obmedzením spôsobilosti na právne úkony a teda ani s ustanovením opatrovníka, ale pre prípad, ak by došlo k obmedzeniu, za vhodnejšiu osobu považovala vnučku. Súd za opatrovníka neustanovil navrhovateľku - dcéru S.. Q., nakoľko z výpovedí oboch bolo zistené, že vzťahy a dôvera medzi nimi sú narušené, prebehli medzi nimi viaceré súdne konania, pričom z výpovede znalčky vyplynulo, že ustanovenie navrhovateľky za opatrovníčku S.. Q. môže zhoršiť jej zdravotný stav, viac stimulovať tvorbu bludov. O tom, že vnučka je vhodnou osobou za opatrovníčku, svedčí aj vyjadrenie navrhovateľky z 10.3.2022 k jej osobe.

32. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Podľa § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku trovy dôkazov platí štát.

35. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd potom podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

36. O náhrade trov konania štátu, ktoré štát zaplatil znalcom ako znalečné za vypracovanie znaleckých posudkov zo štátnych prostriedkov, rozhodol súd tak, že trovy znáša štát s použitím § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.